

РЕЗЮМЕ НА ЦЯЛОСТНА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Институция: Министерство на икономиката и индустрията	Нормативен акт: Проект на Закон за изискванията за достъпност на продукти и услуги
Период на извършване на оценката: Октомври 2022 г. – Ноември 2022 г. Юли 2023 г. – Октомври 2023 г.	☐ Национално ☒ Европейско ☐ Национално и европейско ☐ Международно <i>От какво ниво възниква необходимостта от предприемане на действието?</i>
Лице за контакт: Бончо Бончев	Телефон и ел. поща: Тел. 02/940 72 34 e-mail: b.bonchev@mii.government.bg

1. Проблеми, цели и варианти на действие

1.1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1

Един от четири възрастни човека в Европейския съюз (ЕС) има някаква форма на увреждане, която варира от леко до тежко, което прави около 87 милиона души (по данни на Eurostat Statistics on Income and Living Conditions – EU-SILC за 2020 г.), които често са възпрепятствани да участват пълноценно в обществото и икономиката поради пречки, пред които са изправени. Хората с увреждания продължават да са тежко дискриминирани поради липса на достъпна среда в обществени и жилищни сгради, транспортни средства, спортни, културни, образователни и развлекателни обекти, както и в редица области на живота като образование, здравеопазване, заетост, социални и други услуги, достъп до правосъдие.

Конвенцията за правата на хората с увреждания, приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 13 декември 2006 г. (в сила от 3 май 2008 г.), представлява първият правно обвързващ международен договор на ООН за хората с увреждания, определящ минималните стандарти, които държавите страни по конвенцията са длъжни да спазват, така че да се гарантира, че хората с увреждания се възползват от своите граждански, политически, икономически и социални права без каквато и да било дискриминация по признак увреждане (Конвенцията на ООН). Европейският съюз и всички държави членки на ЕС са страни по Конвенцията на ООН (в сила за ЕС от януари 2011 г.). България ратифицира Конвенцията на ООН със закон, приет от 41-ото Народно събрание на 26.01.2012 г., в сила от 21.04.2012 г.

Съгласно чл. 4 от Конвенцията на ООН държавите - страни по конвенцията, следва да предприемат необходимите стъпки с оглед гарантиране и признаване на пълноценното упражняване на всички права и основни свободи за хората с увреждания без каквато и да било дискриминация по признак на увреждане. За целта държавите - страни по конвенцията, следва преди всичко да:

- а) приемат всички необходими законодателни, административни и други мерки за прилагането на правата, признати по настоящата конвенция;
- б) предприемат всякакви подходящи мерки, включително законодателни, за изменение или отменяне на съществуващите закони, правила, наредби, обичаи и практики, които установяват дискриминация срещу хора с увреждания;
- в) отразяват защитата и насърчаването на спазване правата на хората с увреждания във всички политики и програми.

В изпълнение на ангажиментите си като държава - страна по Конвенцията на ООН и държава членка на ЕС, България развива законодателство, осигуряващо правни гаранции за недопускане на дискриминация по признак „увреждане“ и за създаване на равни възможности на всички граждани. Хората с увреждания се ползват от особената грижа на държавата и обществото, съгласно Конституцията на Република България. От 2018 г. страната ни предприема действия за реформиране на социалната сфера, в частност в областта на политиката за правата на хората с увреждания. Основният нормативен акт, гарантиращ правата на хората с увреждания в Република България е Законът за хората с увреждания, в сила от 01.01.2019 г. Със закона е въведена нова цялостна правна рамка за уреждане на обществените отношения, свързани с упражняване на правата на хората с увреждания в страната.

В същото време обаче, действащите в момента национални изисквания за достъпност във връзка с конкретни продукти и услуги, както в България, така и в останалите държави членки на ЕС, са различни, като понякога различия съществуват и в рамките на една държава членка (когато изисквания за достъпност са определени на регионално/местно равнище). Това води до разпокъсаност на единния пазар и увеличава тежестта, която промишлеността понася при предоставянето на достъпни продукти и услуги за потребителите. Националните изисквания за достъпност са и с различен обхват (по отношение на продуктите и субектите), различно равнище на детайлност и различно техническо съдържание. Най-вероятно настоящите различия между националните законодателства ще се задълбочат в бъдеще, тъй като държавите членки са се ангажирали да изпълняват общите разпоредби на Конвенцията на ООН, по която и ЕС е страна. Държавите членки изпълняват тези разпоредби по различен начин на национално равнище.

Като последица от тази разпокъсаност на единния пазар на достъпни продукти и услуги се появяват пречки пред трансграничната търговия и участието в трансгранични обществени поръчки, което увеличава разходите на компаниите свързани със съобразяване с конкретните национални изисквания. Това обстоятелство се проявяват в още по-голяма степен при малките и средни предприятия и особено при микропредприятията.

Изводите от проучване на ЕК са, че очертаващата се фрагментация на пазара на достъпни продукти и услуги, вследствие на въвеждането на различни национални изисквания към тях, може да бъде преодоляна чрез определянето на задължителни изисквания за достъпност за пускането на пазара на определени продукти и услуги, с което да се гарантира тяхното свободно движение на вътрешния пазар. В тази връзка, на 17 април 2019 г. беше приета Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги (Директива (ЕС) 2019/882).

1.2. Цели:

Цел 1: „Обща цел“

Общата цел на това предложение е подобряване функционирането на единния пазар на конкретни достъпни продукти и услуги и същевременно удовлетворяване на потребностите на промишлеността и потребителите, и осигуряване на принос за изпълнението на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

Цел 2: „Конкретна цел“

Конкретната цел е премахването на пречките пред трансграничната търговия и засилването на конкуренцията при подбрани достъпни продукти и услуги и при обществените поръчки, както и да се улесни достъпът на потребителите с увреждания до по-широка гама от достъпни продукти и услуги на конкурентни цени, с което се насърчава пълноценното им и ефективно равноправно участие в обществения живот, наравно с останалите.

Цел 3: „Оперативна цел“

Оперативната цел е въвеждането на изискванията на Директива (ЕС) 2019/882, които ще се прилагат и при изпълнението на общите изисквания за достъпност, определени в правото на ЕС, например правилата на ЕС за обществените поръчки, и подобряване на прилагането на изискванията за достъпност.

1.3. Варианти за действие:

Забележки:

1. Директива (ЕС) 2019/882 предвижда възможност държавите членки да въведат изисквания за достъпност към архитектурната среда, използвана от потребители на услугите, попадащи в обхвата на директивата, така че тя да може да бъде използвана в максимална степен от лицата с увреждания. Консултациите, които бяха проведени по този въпрос установиха, че аспектите на заложените в Директива (ЕС) 2019/882 изисквания за достъпност към архитектурната среда са вече определени в българската нормативна уредба. В тази връзка не се очакват допълнителни дейности от наша страна в тази посока, поради което въпросът за въвеждане на изисквания по отношение на достъпността към архитектурната среда, използвана от потребители на услугите, попадащи в обхвата на директивата не е включен в анализа за вариантите за политиката.

2. Съгласно чл. 4, пар. 8, държавите членки трябва да гарантират, че приемането на спешни повиквания на единния европейски номер за спешни повиквания „112“ от най-подходящия Обществен център за приемане на спешни повиквания (PSAP) съответства на специфичните изисквания за достъпност, предвидени в раздел V от приложение I на директивата, по начин, който отговаря най-добре на националната организация на системите за спешно реагиране.

Мерките, които трябва да се предприемат, за да се изпълнят специфичните изисквания за достъпност по отношение на спешните повиквания към единния европейски номер за спешни повиквания „112“, ще бъдат част от бъдещото развитие на Националната система „112“ и изграждането на система от следващо поколение - NG112. Министерството на вътрешните работи е кандидатствало и е одобрено за европейско финансиране по Националния план за възстановяване и устойчивост с проект: „Подобряване на националната система за спешни комуникации 112“. Проектът предвижда изграждане на центрове за комуникации от следващо поколение, представляващи нова система за приемане на спешните комуникации и управление на ресурсите към службите за спешно реагиране, базирана на единна комуникационно-информационна платформа от следващо поколение, в т.ч. и въвеждане на необходимите изисквания за достъпност на системата. Реализирането на проекта за „Подобряване на националната система за спешни комуникации 112“ ще се осъществи чрез провеждане на обществени поръчки, които ще бъдат с индикативен период на изпълнение - 2023 г.-2025 г.

Предвид на дерогацията, която се допуска с чл. 31, пар. 3 на директивата за отлагане на изпълнението на изискванията за достъпност по отношение на спешните повиквания с единния номер за спешни повиквания „112“ до 28 юни 2027 г., и фактът, че до този момент в България не са предприети действия в това направление, този въпрос беше включен в анализа за възможните варианти на политиката.

3. Въвеждане на изискванията на Директива (ЕС) 2019/882 в българското законодателство. Съществуват два подхода за въвеждане на тези изисквания – чрез специализиран закон или секторен подход (промени в съответните секторни закони).

Предвид широкия спектър от продукти и услуги в различни области и сектори, както и техни елементи, попадащи в рамките на Директива (ЕС) 2019/882 и доколкото обществените отношения, предмет на уредба са изключително важни, засягат множество сфери от обществения живот и хиляди български граждани, е уместно да се регулират в нов специален закон, който да уреди съответните обществени отношения, а не чрез изменения и допълнения в множество нормативни актове.

4. Осигуряване на надзора на пазара на продукти и на контрола за съответствие с изискванията за достъпност на услуги от обхвата на Директива (ЕС) 2019/882. В това отношение са възможни три подхода:

- Създаване на нов административен орган специално за надзор на пазара на продукти и за контрол за съответствие с изискванията за достъпност на услуги от обхвата на Директива (ЕС) 2019/88;

- Възлагането изцяло на надзора и контрола на съществуваща административна структура.

- Децентрализиране на надзора на пазара на продукти и контрола за съответствие с изискванията за достъпност на продукти от обхвата на Директива (ЕС) 2019/882, като той се осъществява от съществуващите надзорни и контролни органи, определени в съответното секторно законодателство.

Извършеният анализ сочи, че подходите с изграждането на изцяло нова административна структура, или чрез възлагането изцяло на надзора и контрола на съществуваща структура са трудни за реализиране от административна и организационна гледна точка и неефективни от гледна точка на разходването на публичните финанси. Предвид на това, в по-нататъшните анализи по оценката е заложен децентрализираният подход при осъществяването на надзора на пазара на продукти и контрола за съответствието на услуги с изискванията за достъпност от обхвата на Директива (ЕС) 2019/882.

1.3.1. По проблем 1:

Вариант 1 „Без действие“:

При този вариант не се предвижда предприемането на промени в настоящата нормативна уредба за достъпни продукти и услуги. Целите на политиката няма да бъдат постигнати. Тъй като статуквото се запазва, всяка държава членка ще продължи да изпълнява самостоятелно ангажиментите си по Конвенцията на ООН, въвеждайки специфично национално законодателство.

При този вариант набелязаните проблеми ще се задълбочат успоредно с увеличаването на броя на държавите членки, които въвеждат нехармонизирани изисквания за достъпност, за да изпълнят задълженията си по Конвенцията на ООН. Изборът на потребителите с увреждания ще бъде ограничен и те няма да могат да се възползват от иновативни, достъпни продукти с добро качество, предлагани на конкурентни цени. Ако не се предприемат действия за въвеждане на общите европейски изисквания за достъпни продукти и услуги, това ще доведе също така и до неизпълнение на задълженията на Република България за осигуряване на условия за прилагане на действащо европейско законодателство, което би довело до стартиране на процедура по нарушение от страна на ЕК към България и до сериозни финансови санкции за страната ни от неизпълнените ангажименти.

Вариант 2: „Приемане на Закон за изискванията за достъпност на продукти и услуги, въвеждащ изискванията на Директива (ЕС) 2019/882 – приложим от 28 юни 2025 г., с преходен период до 31 декември 2026 г. за прилагане на изискванията по чл. 4, пар. 8 от директивата относно приемането на спешни повиквания на единния европейски номер за спешни повиквания „112““.

При този вариант целите на политиката ще бъдат постигнати. Вариантът е натоварващ по-малко фирмите и е по-пропорционален, тъй като при него има достатъчен срок за влизането му в действие, в който фирмите да планират своите разходи и да се подготвят за новите изисквания. Освен това се дава допълнителен период от време до 31 декември 2026 г., което ще даде възможност въвеждането на изискванията за достъпност по отношение на системата за спешни повиквания с единен европейски номер за спешни повиквания „112“ да бъде извършено по-ефективен начин.

Въвеждането на хармонизирани европейски изисквания за достъпност ще доведе до това, че по-голям брой потребители с увреждания ще могат да се възползват от иновативни, достъпни продукти с добро качество, предлагани с намалени транзакционни разходи.

Вариант 3: „Приемане на Закон за изискванията за достъпност на продукти и услуги, въвеждащ изискванията на Директива (ЕС) 2019/882 от 28 юни 2025 г.“.

И при този вариант целите на политиката ще бъдат постигнати и той ще допринесе за преодоляването на разпокъсаността на единния пазар. При този вариант правната уредба по отношение на всички изисквания за достъпност, в т.ч. и правилата за достъпност към системата за спешни повиквания с единен европейски номер „112“, ще започнат да се прилагат от 28 юни 2025 г., което ще бъде по-натоварващо, в сравнение с вариант 1, за отговорното ведомство за въвеждането на тези изисквания (Министерството на вътрешните работи), тъй като необходимите за това дейности и свързаните с тях разходи трябва да бъдат планирани и извършени в сравнително кратък срок, което прави варианта рисков поради следните причини, свързани с изпълнението на проекта по Националния план за възстановяване и устойчивост за подобряване на националната системата за спешни повиквания с единен европейски номер „112“ от следващо поколение:

- липса на плавен преход при преминаване от съществуващата система към системата от следващо поколение;
- евентуални забавяния при изпълнение на дейности по обществени поръчки, свързани с липса на производства, доставки, увеличени или непредвидени разходи и други обективни фактори също ще доведат до невъзможност за спазване на сроковете за изпълнение на обществената поръчка;
- възможно неизпълнение на предвидените интеграции със системи на различните ведомства и служби, отговорни за оказването на помощ на мястото на инцидента;
- липса на обучени служители за работа със системата от следващо поколение.

Въвеждането на хармонизирани европейски изисквания за достъпност ще доведе до това, че по-голям брой потребители с увреждания ще могат да се възползват максимално от иновативни, достъпни продукти с добро качество, предлагани с намалени транзакционни разходи. Вариант 3 е по-благоприятен по отношение на вариант 2 като ефикасност и социални ползи, тъй като веднага въвежда всички изисквания за достъпност към продуктите и услугите от обхвата на директивата, което може да компенсира по-големите рискове, с които е свързан.

2. Препоръчителен вариант

2.1. По проблем 1:

По проблем 1: Вариант 2 - Приемане на Закон за изискванията за достъпност на продукти и услуги, въвеждащ изискванията на Директива (ЕС) 2019/882 – приложим от 28 юни 2025 г., с

преходен период до 31 декември 2026 г. за прилагане на изискванията по чл. 4, пар. 8 от директивата относно приемането на спешни повиквания на единния европейски номер за спешни повиквания „112“

Положителни (икономически/социални/икономически) въздействия в тригодишна перспектива:

Положителни икономически въздействия:

1. Повишаване на конкурентоспособността на бизнеса предвид въвеждането на хармонизирани европейски изисквания за достъпни продукти и услуги и свързаното с това оптимизиране на разходите.
2. Премахване на пречките за бизнеса при участието му в трансграничната търговия и трансграничните обществени поръчки предвид въвеждането на хармонизирани европейски изисквания за достъпни продукти и услуги и свързаното с това оптимизиране на разходите.
3. Ще се избегнат рисковете при въвеждането на изискванията към системата за спешни повиквания с единен европейски номер „112“ за отговорното ведомство - Министерството на вътрешните работи, свързани с по-ранното прилагане на изискванията за достъпност.

Положителни социални въздействия:

Въвеждането на хармонизирани европейски изисквания за достъпност ще доведе до това, че по-голям брой потребители с увреждания ще могат да се възползват от иновативни, достъпни продукти с добро качество, предлагани с намалени транзакционни разходи, с което ще се насърчи пълноценното им и ефективно равноправно участие в обществения живот, наравно с останалите.

Положителни екологични въздействия:

Не са идентифицирани такива.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на положителните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Отрицателни (икономически/социални/икономически) въздействия в тригодишна перспектива:

Не са идентифицирани такива.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на отрицателните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Специфични въздействия в тригодишна перспектива:

- Въздействия върху малките и средните предприятия:

Чрез създаването на единен набор от изисквания за достъпност на европейско ниво се очаква МСП да се възползват от премахването на фрагментацията на пазара дори повече от по-големите икономически оператори. Очаква се потенциалните ползи за МСП (спестяване на разходи) да бъдат по-високи от потенциалните разходи, свързани с достъпността, за всички икономически оператори, в т.ч. и за микропредприятията. Ще бъдат улеснени също така и техните възможности за трансгранична търговия.

Освен това, Директива (ЕС) 2019/882 предвижда следните смекчаващи мерки конкретно за микропредприятията:

- микропредприятията, които предлагат услуги от обхвата на директивата, се освобождават от спазването на изискванията за достъпност и от всички задължения, свързани със спазването на тези изисквания.

- микропредприятията, които работят с продукти, се освобождават от изискването за документирание на своята оценка относно изключенията от спазването на изискванията за достъпност (в случаите когато спазването им би довело до основно изменение на същността на продукта или би наложило прекомерна тежест на икономическите оператори).

Посочете дали има микро-, малки или средни предприятия, които са изключени от новите правила, въведени с предложението.

Посочете разпределението на разходите между микро-, малките и средните предприятия.

- Административна тежест:

Прилагането на изискванията за достъпност ще доведе до допълнителни „административни разходи“ за икономическите оператори. Административните разходи са разходите, направени от икономическите оператори, за да отговорят на законовите задължения за предоставяне на информация за тяхната дейност или продукция на контролни органи или на частни лица. Тъй като тази информация не би била събрана без законовите разпоредби произтичащи от предложението, разходите от последното се определят като „административна тежест“.

Съгласно варианти на политиката 2 и 3, фирмите ще бъдат задължени да изготвят и да предоставят на органите за надзор и контрол и на потребителите информация за достъпността на съответните продукти и съответно, по какъв начин услугите изпълняват приложимите изисквания за достъпност. Предполага се, че това е задача, която фирмите ще трябва да изпълнят само веднъж.

Съгласно варианти на политиката 2 и 3, всички компании, произвеждащи продукти или предоставящи услуги, попадащи в обхвата на Директива (ЕС) 2019/882, ще трябва от 28 юни 2025 г. да предоставят информация на органите за надзор и контрол или на потребителите относно достъпността на продуктите и услугите. До 28 юни 2025 г. фирмите биха понесли този разход само ако желаят да продават в тези държави членки, които регулират достъпността на различните продукти и услуги. Допълнителните административни разходи, свързани със системата за спешни повиквания, при вариант 2 ще бъдат извършени до 1 януари 2027 г., преди въвеждането в експлоатация на системата за спешни повиквания от следващо поколение, докато при вариант 3 те трябва да бъдат извършени до 28 юни 2025 г.

Общата административна тежест, произтичаща за българските фирми от въвеждането на изисквания за достъпност към продукти и услуги от обхвата на директивата, във връзка с варианти на политиката 2 и 3, установена в хода на консултациите със заинтересованите фирми е 10 232 800 лв. Разходите са еднакви за двата варианта, тъй като изискванията за достъпност към продуктите и услугите влизат в сила от 28 юни 2023 г. и за двата варианта.

Допълнителните административни разходи по отношение на системата за спешни повиквания с единен европейски номер „112“ са включени в общите разходи по проекта за системата за спешни повиквания от ново поколение, одобрена по Плана за възстановяване и развитие, поради което няма възможност конкретно тези разходи, свързани с административната тежест, да бъдат извадени от общите разходи по проекта.

Посочете промяната в административната тежест за заинтересованите страни.

Посочете дали се създават нови регулаторни режими или регистри, както и дали се засягат съществуващи регулаторни режими и регистри.

Посочете дали предложението надхвърля минималните изисквания за административна тежест на ЕС.

Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант:

Не се очаква възникване на потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, които са различни от отрицателните въздействия, например възникване на съдебни спорове и др.

3. Разходи и ползи от вариантите за действие

3.1. По проблем 1: При прилагането на различните варианти за действие ще възникнат конкретни разходи и ще се получат определени ползи за всички заинтересовани страни, в това число:

1. Хората с увреждания, техните семейства и организациите, които ги представляват;
2. Производители и вносители на продукти и лица, предоставящи услуги от обхвата на Директива (ЕС) 2019/882;
3. Органите за надзор на пазара на продукти и органи за контрол на съответствието на предоставяните услуги от обхвата на директивата с изискванията за достъпност;
4. Държавата.

Варианти за действие:	Общи годишни разходи	Общи годишни ползи
Препоръчителен вариант: Вариант 2 „Приемане на Закон за изискванията за достъпност на продукти и услуги, въвеждащ изискванията на Директива (ЕС) 2019/882 – приложим от 28 юни 2025 г., с преходен период до 31 декември 2026 г. за прилагане на изискванията по чл. 4, пар. 8 от директивата относно приемането на спешни повиквания на единния европейски номер за спешни повиквания „112““	Разходите за българските фирми за привеждане в съответствие с изискванията за достъпност на определените продукти и услуги са 201 547 500 лв. Допълнителните административни разходи за българските фирми, свързани с въвеждането на изисквания за достъпност към продукти и услуги са 10 233 800 лв. Разходите за привеждане в съответствие с изискванията за достъпност на системата за спешни повиквания с единен европейски номер 112, са интегрирани в общите разходи по отделните дейности, заложили по одобрения за финансиране с европейски средства проект по Плана за възстановяване и развитие за изграждане на нова система за спешни повиквания от ново поколение (56 млн. лв.), поради което няма възможност тези разходи да бъдат извадени от общите разходи по проекта.	Спестяванията за българските фирми във връзка с въвеждането на хармонизирани европейски изисквания и свързаното с това постепенно премахване на националните различия към достъпните продукти и услуги в държавите членки са общо в размер на 91 252 500 лв. (31% спрямо варианта „Без действие“). Ще бъдат изпълнени задълженията на България като държава членка на ЕС за въвеждане на действащо европейско законодателство. Ще бъде осигурена законова основа за навлизане на пазара на по-широк набор от иновативни и качествени достъпни продукти и услуги на конкурентни цени. Ще бъде създадена нормативна основа за осъществяване на надзора на пазара на продукти и контрола за съответствието на предоставяните услуги от

	<p>Допълнителните административни разходи, които ще възникнат във връзка с въвеждането на изискванията за достъпност към системата за спешни повиквания с единен европейски номер за спешни повиквания „112“ са включени в общите разходи по проекта, поради което няма възможност конкретно тези разходи, свързани с административната тежест да бъдат извадени от общите разходи по проекта. Разходите за привеждане в съответствие на системата за спешни повиквания с единен европейски номер „112“ с изискванията за достъпност и допълнителните административни разходи, които ще възникнат във връзка с въвеждането на тези изисквания, ще бъдат извършени с преходен период до 31 декември 2026 г. За държавата и за органите за надзор на пазара на продукти и за органите за контрол на съответствието на предоставяните услуги с изискванията за достъпност ще възникнат разходи за осигуряване на допълнителни средства и допълнителен административен капацитет за осигуряване на качествено изпълнение на техните задължения по предложението (допълнителни разходи за сметка на държавния бюджет). Тези разходи са както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - годишни разходи (персонал и издръжка): общо 1 159 620 лв. - капиталови разходи (еднократни) – общо 270 100 лв. <p>Разходите на потребителите с увреждания ще бъдат оптимизирани, тъй като те ще имат достъп до по-голям брой достъпни продукти и услуги на конкурентни цени.</p>	<p>обхвата на директивата с изискванията за достъпност. Потребителите с увреждания ще имат по-широк избор на достъпни иновативни продукти и услуги с добро качество и на конкурентни цени. Потребителите ще могат да ползват системата за спешни повиквания, отговаряща на изискванията за достъпност, от 1 януари 2027 г.</p>
--	---	--

<p>Вариант „Без действие“:</p>	<p>Разходите на българските фирми (производители и вносители на продукти и лица предоставящи услуги от обхвата на директивата) в този базов вариант, оценени на основата на общите разходи на бизнеса в ЕС при този вариант - 20 млрд. евро, са 292,8 млн. лв., което е сумата от разходите за осигуряване на достъпност на съответните продукти/услуги, продавани зад граница през 2020 г. и разходите за разбиране на различните изисквания за достъпност през границите през 2020 г.</p> <p>За държавата ще възникнат разходи при евентуална наказателна процедура към България във връзка с неизпълнение на задълженията като държава членка на ЕС за въвеждане на действащо европейско законодателство (Директива (ЕС) 2019/882). Размерът на санкцията се определя от Съда на ЕС.</p> <p>Разходите на потребителите с увреждания ще бъдат завишени, тъй като изборът им ще бъде ограничен и те няма да могат да се възползват от иновативни, достъпни продукти с добро качество, предлагани на конкурентни цени от производители от държави членки, които прилагат различни национални изисквания.</p>	<p>Няма.</p> <p>При този вариант бизнесът няма да има нужда от допълнителни административни разходи, свързани с въвеждането на хармонизирани европейски изисквания.</p>
<p>Вариант 3 „Приемане на Закон за изискванията за достъпност на продукти и услуги, въвеждащ изискванията на Директива (ЕС) 2019/882 от 28 юни 2025 г.“:</p>	<p>Разходите за българските фирми за привеждане в съответствие с изискванията за достъпност на определените продукти и услуги са 201 547 500 лв. Допълнителните административни разходи за българските фирми са 10 232 800 лв.</p> <p>Разходите за привеждане в съответствие и допълнителните</p>	<p>Спестяванията за българските фирми във връзка с въвеждането на хармонизирани европейски изисквания и свързаното с това постепенно премахване на националните различия към достъпните продукти и услуги в държавите членки са общо в размер на 91 252 500 лв. (31% спрямо варианта „Без</p>

	<p>административни разходи са същите, както и при вариант 2, т.к. срокът за въвеждане на изискванията за достъпност към продуктите и услугите и при двата варианта е 28 юни 2025 г. Разходите за привеждане в съответствие с изискванията за достъпност на системата за спешни повиквания с единен европейски номер 112, са интегрирани в общите разходи по отделните дейности, заложиени по одобрения за финансиране с европейски средства проект по Плана за възстановяване и развитие за изграждане на нова система за спешни повиквания от ново поколение (56 млн. лв.), поради което няма възможност тези разходи да бъдат извадени от общите разходи по проекта. Допълнителните административни разходи, които ще възникнат във връзка с въвеждането на изискванията за достъпност към системата за спешни повиквания с единен европейски номер за спешни повиквания „112“ са включени в общите разходи по проекта, поради което няма възможност конкретно тези разходи, свързани с административната тежест да бъдат извадени от общите разходи по проекта. Разходите за привеждане в съответствие и допълнителните административни разходи, за системата за спешни повиквания, свързани с въвеждането на изискванията за достъпност, са еднакви за варианти 2 и 3, тъй като са утвърдени в рамките на одобрения по Плана за възстановяване и развитие проект за въвеждане на система за спешни повиквания от ново поколение. Тези разходи ще бъдат извършени до 28 юни</p>	<p>действие“). Ще бъдат изпълнени задълженията на България като държава членка на ЕС за въвеждане на действащо европейско законодателство. Ще бъде осигурена законова основа за навлизане на пазара на по-широк набор от иновативни и качествени достъпни продукти и услуги на конкурентни цени. Ще бъде създадена нормативна основа за осъществяване на надзора на пазара на продукти и контрола за съответствието на предоставяните услуги от обхвата на директивата с изискванията за достъпност. Потребителите с увреждания ще имат по-широк избор на достъпни иновативни продукти и услуги с добро качество и на конкурентни цени и ще могат да се възползват напълно от системата за спешни повиквания, която още от 28 юни 2025 г. ще отговаря на изискванията за достъпност.</p>
--	--	--

	<p>2025 г. (без преходен период). За държавата и за органите за надзор на пазара на продукти и за органите за контрол на съответствието на предоставяните услуги с изискванията за достъпност ще възникнат разходи за осигуряване на допълнителни средства и допълнителен административен капацитет във връзка с за осигуряване на качествено изпълнение на техните задължения по предложението (допълнителни разходи за сметка на държавния бюджет). Тези разходи са както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - годишни разходи (персонал и издръжка): общо 1 159 620 лв. - капиталови разходи (еднократни) – общо 270 100 лв. <p>Разходите на потребителите с увреждания ще бъдат оптимизирани, тъй като те ще имат достъп до по-голям брой достъпни продукти и услуги на конкурентни цени.</p>	
	<p><i>Опишете качествено и количествено всички значителни разходи и ползи на годишна база и коя от заинтересованите страни ще ги понесе. Използвайте приблизителни цифри и диапазони, включително парични разходи (в лв.).</i></p>	
<h4>4. Проведени консултации</h4>		
<p>Консултации:</p> <p>В периода от 12.12.2011 г. до 29.02.2012 г. Европейската комисия е провела обществени консултации по предложението за регулиране на изискванията за достъпни продукти и услуги. Те са били адресирани до физически лица (включително хора с увреждания и възрастни хора), както и до организации от публичния и частния сектор в държавите членки, страните от ЕАСТ/ЕИП и страните кандидатки. Получени са били 821 отговора (648 граждани и 173 представители на обществени и частни организации).</p> <p>Като основни причини за проблемите със свободното движение на достъпни продукти и услуги респондентите са посочили нехармонизираните правила на различните държави членки и различните регионални правила.</p> <p>Като най-проблемните области са били идентифицирани изградената среда, информационните и комуникационните технологии и транспортът, като фокусът е бил върху използването им в някои ключови услуги.</p> <p>Представители на индустрията са посочили, че действията на ЕС в тази област трябва да включват връзка с правилата на ЕС за обществените поръчки, тъй като различните изисквания за достъпност и законодателство на различните административни и секторни нива възпрепятстват</p>		

функционирането на единния пазар. Законодателството е било открито като най-подходящата мярка за справяне с това (23%), следвано от въвеждането на подходящи стандарти (22%), подобряване на правоприлагането (13%), въвеждане на най-добри практики (7%), използването на схеми за сертифициране (7%), подобряване на сътрудничеството между публични органи (5%) и провеждането на кампании за повишаване на осведомеността (4%). 60% от организациите са декларирали, че приемането на европейски стандарти за достъпност в съответствие с международните стандарти би улеснило предлагането на достъпни продукти и услуги от индустрията.

Във връзка с теста на МСП, между април и юли 2012 г. е било проведено проучване на SME Panel чрез Enterprise Europe Network. Голямото мнозинство от анкетираните са били микро, малки и средни предприятия. Отговорили са 180 компании. Анкетираните като цяло смятат, че допълнителните разходи за достъпност са относително ниски, под 5% от производствените разходи. 55% от компаниите, които предоставят достъпни продукти и услуги, са увеличили своята клиентела в резултат на подобряването на достъпността на техните продукти и услуги, а 39% са отчетли увеличени на финансовите си ползи поради тази причина. Около 16% от компаниите е трябвало да се справят с правилата за достъпност в друга държава членка, които са различни от тези в собствената им страна. Въпреки това трябва да се отбележи, че само 32% от тях са съобщили, че работят в повече от една държава членка. Около 50% от отговорилите компании са се съгласили, че биха могли по-лесно да се възползват от единния пазар, ако изискванията за достъпност бъдат хармонизирани на ниво ЕС. Те също така са идентифицирали обща липса на знания/информация по темата. 65% са заявили предпочитание за правилата на ЕС, съдържащи общи задължения към производителите на продукти и доставчиците на услуги за предоставяне на достъпни продукти и услуги. 74% са намерили за полезно приемането на европейски стандарти, определящи изисквания за достъпност. Тези мерки не са били разгледани като алтернативи, а като допълващи се, тъй като и двете допринасят за подобряване на способността на МСП да предоставят достъпни продукти и услуги.

На национално ниво, в периода октомври - ноември 2022 г. и юли - септември 2023 г., в съответствие с чл. 24, ал. 2, т. 4 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, бяха проведени редица срещи и разговори с представители на производители на продукти от обхвата на директивата, на представители на лица предоставящи услуги от обхвата на директивата, с органи за надзор на пазара и с органи за контрол на съответствието на услуги с изискванията за достъпност и със заинтересовани ведомства, в това число:

- производители на продукти – Българска асоциация на електротехниката и електрониката, Българска асоциация по информационни технологии, Българска браншова камара по електронна промишленост и информатика.
- лица, предоставящи услуги – Асоциация „Българска книга“, Българска асоциация на инвестиционните посредници, Български асоциация на управляващите дружества, Асоциация на банките в България, „Уникредит Булбанк“ АД.
- органи за надзор на пазара на продукти – Държавна агенция за метрологичен и технически надзор.
- органи за контрол на съответствието на услуги с изискванията за достъпност – Комисия за регулиране на съобщенията, Съвет за електронни медии, Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“, Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“, Изпълнителна агенция „Морска администрация“, Комисия за финансов надзор, Българска народна банка, Министерство на културата, Комисия за защита на потребителите.
- заинтересовани ведомства – Министерство на труда и социалната политика, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на транспорта и съобщенията,

Министерство на вътрешните работи, Министерство на финансите, Агенция за хора с увреждания.

В хода на националните консултации беше потвърден изводът, направен в хода на консултациите на ЕК, че основен проблем за по-широкото навлизане на пазара на иновативни достъпни продукти и услуги на конкурентни цени са различните национални изисквания, които затрудняват трансграничната търговия и участието в трансгранични обществени поръчки. В това отношение участниците в срещите смятат, че с приемането на директивата за достъпност на определени продукти и услуги са се създали ефективни предпоставки за преодоляване на посочените проблеми. По отношение на въвеждането на изискванията на директивата в българското законодателство, общото мнение беше, че това трябва да стане с хоризонтален закон, като беше подкрепен вариант 2 – влизане в сила на изискванията на директивата от 28 юни 2025 г., с преходен период до 31 декември 2026 г. за прилагане на изискванията по чл. 4, пар. 8 от директивата относно приемането на спешни повиквания на единния европейски номер за спешни повиквания „112“. Подкрепен беше също така и подходът с децентрализацията на надзора на пазара на продукти и контрола за съответствието на услугите с изискванията за достъпност по съответните сектори.

В периода от 03 до 07 ноември 2023 г. проектът на предложението въвеждащо изискванията на Директива (ЕС) 2019/882 за изискванията за достъпност на продукти и услуги е обсъден и на неprisъствено заседание на Националния съвет за хората с увреждания към Министерския съвет – консултативен орган, създаден за осъществяване на сътрудничество при разработване и провеждане на политиката за правата на хората с увреждания, който има ангажимента да дава становища по проектите на нормативни актове, стратегии, програми, планове и други актове, които засягат правата на хората с увреждания. В рамките на Националния съвет са включени представители на национално представителните организации на и за хората с увреждания, които работят в обществена полза и в защита на правата и интересите за целите на социалното приобщаване на тази социална група в живота на общността. Националният съвет подкрепя проекта на предложението за въвеждане на изискванията на Директива (ЕС) 2019/882 в българското законодателство, като смята, че с въвеждането на изискванията на директивата ще се осигурят условия за навлизането на вътрешния пазар на по-ефективни и икономически изгодни продукти и услуги и ще се повиши достъпността до съответната информация, което ще насърчи и допринесе за пълноценното и равноправно участие на хората с увреждания в обществения живот, наравно с останалите.

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

5. Привеждане в действие и изпълнение

От коя дата предложението влиза в сила?

28 юни 2025 г.
ден/месец/година

Коя институция ще отговаря за изпълнението на предложението и за контрола?

Органите за надзора на пазара на продукти и органите за контрол на съответствието на предоставяните услуги с изискванията за достъпност са както следва:

I. Орган за надзора на пазара по отношение на съответствието на продуктите с изискванията за достъпност: Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

II. По отношение на услугите, органи за контрол на съответствието на услугите с изискванията за достъпност са съответно:

1. Комисията за регулиране на съобщенията – за електронни съобщителни услуги с изключение на услуги за предаване, използвани за предоставянето на междумашинни услуги;
2. Съвета за електронни медии – за услуги за предоставяне на достъп до аудио-визуални медийни услуги;
3. Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ – за услуги за въздушен превоз на пътници;
4. Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ – за услуги за автобусен превоз на пътници;
5. Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ – за услуги за железопътен превоз на пътници;
6. Изпълнителна агенция „Морска администрация“ – за услуги за воден превоз на пътници;
7. Комисията за финансов надзор – за потребителски банкови услуги по Закона за пазарите на финансови инструменти;
8. Българска народна банка - за потребителски банкови услуги по Закона за платежните услуги и платежните системи;
9. Министерство на културата – за електронни книги и специализиран софтуер;
10. Комисията за защита на потребителите – за услуги за електронна търговия.

Посочете отговорната институция за изпълнението на предложението. Посочете дали предложението предвижда разходи за отговорната или друга институция?

Име, длъжност и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на цялостната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Силвана Любенова – Директор на Дирекция „Техническа хармонизация“

Дата: 04.12.2023 г.

Подпис:

4.12.2023 г.

X

Signed by: SILVANA RADOSLAVOVA LYUBENOVA